

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3213/2016. (X. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.328/2015/13. számú ítélete és a Székesfehérvári Törvényszék 27.P.21.458/2012/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítése iránt előterjesztett alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] Az indítványozó 2016. május 2-án jogi képviselője útján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, amit az Alkotmánybíróság főtítkárának felhívására 2016. június 15-én kiegészített.
- [2] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt terjesztett az Alkotmánybíróság elé a Székesfehérvári Törvényszék útján, és a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.328/2015/13. számú ítélete és az annak alapjául szolgáló Székesfehérvári Törvényszék 27.P.21.458/2012/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [3] 1.1. A panasz alapjául szolgáló ügy tényállása szerint az indítványozó pert indított a Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: alperes bíróság) ellen, annak megállapítását kérve, hogy az alperes bíróság megsértette személyiségi jogait azzal, hogy egyes okiratain nem tüntette fel a nevét. Keresete alátámasztásaként előadta, hogy a kifogásolt periratok annak ellenére sem tartalmazzák a nevét, hogy azt a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 116., 220. és 222. §-ai kötelező érvénnyel előírják. Ez a hiányosság sérti a névviseléshez fűződő személyiségi jogát és az emberi méltóságát.
- [4] A Székesfehérvári Törvényszék a keresetet elutasította, majd kiegészítő ítéletével perköltség megfizetésére is kötelezte az indítványozót az alperes bíróság részére. Döntése indokolásában hangsúlyozta, hogy a bírósági eljárás során elkövetett eljárási szabálysértés önmagában nem ad alapot a személyiségi jogsértés megállapítására. Ehhez minden esetben többlet tényállási elemre van szükség, nevezetesen arra, hogy az eljárási szabálysértésre a személyiség lényegét alkotó tulajdonságok, ismérvek és sajátosságok miatt kerüljön sor. A kereseti kérelem eredményességéhez tehát annak a bizonyítása lett volna szükséges, hogy az eljárási szabálysértések kifejezetten az indítványozó személyére tekintettel történtek. Az indítványozó azonban nem jelölt meg olyan körülményt, amelyből arra lehetne következtetni, hogy kifejezetten személyhez fűződő jogainak a megsértése céljából mellőzték nevének a feltüntetését az általa megjelölt periratokon. Az elsőfokú bíróság nem tartotta szükségesnek a kifogásolt iratokhoz tartozó eljárások iratanyagának a beszerzését, mert az alperes bíróság nem vitatta az indítványozó által előadott tényeket, így a tényállás enélkül is felderíthető volt.
- [5] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla kiegészítette a bizonyítási eljárást és elrendelte az indítványozó által megjelölt periratok beszerzését. A beszerzett iratok megtekintése alapján a Fővárosi Ítéltábla egy végzést illetően módosította az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, azonban a per főtárgyát érintően az elsőfokú bíróság érdemi döntésével és annak jogi indokolásával egyetértett. A másodfokú bíróság ezért az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, kiegészítő ítéletét részben megváltoztatva mellőzte az indítványozó perköltség viselési kötelezettségét.
- [6] 1.2. Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz. Alkotmányjogi panaszában arra hivatkozott, hogy a támadott ítéletek sértik az Alaptörvény II. cikkében és XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt alapvető jogait.
- [7] A panaszos a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét egyrészt abban látja, hogy a több mint három éves pertartam személyiségi jogvédelmi ügyben elfogadhatatlan, így az észszerű határidőn belül történő elbírálás követelménye sérült. Másrészt, a másodfokú bíróságot nem lehet az elsőfokú bíróságtól független bíróságnak tekin-

teni, mert álláspontja szerint az iratok beszerzésével a másodfokú bíróság nem vehette volna át az elsőfokú bíróságtól a bizonyítékok értékeléséből eredő hatáskörét és tényállás megállapítási kötelezettségét.

- [8] Az indítványozó további állítása szerint, abból következően, hogy Alaptörvény II. cikke az emberi méltóságot sérthetetlennek tekintti, az emberi méltóság védelme objektív kategória, ami ezáltal nem függhet a jogsértő tudati állapotától, akaratlagos szándékától, a jogsértő felróhatóságától. A jogerős ítéletben elfoglalt álláspont ettől eltérően azt tartalmazza, hogy célzottan, a személyiség elleni támadás keretében, sérelemközítés céljából lehet figyelembe venni a személyiségi jogsértéseket, ezért az érdemi döntés alaptörvény-ellenes, mert a személyiségi jogsértéshez megköveteli a vétkességet. A név feltüntetése a jegyzőkönyvben és a határozatokban olyan kötelező előírás, amely a bíróság részéről nem mérlegelhető. Álláspontja szerint tehát nemcsak eljárási szabálysértés, hanem alapjogi jogsértés is megvalósult.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [10] Az indítványozó alkotmányjogi panaszát az Abtv. 27. §-ára alapozza, amely szerint alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [11] A Fővárosi Ítéltábla ítélete ellen nincs helye fellebbezésnek, az indítvány tehát e tekintetben megfelel a törvényi feltételeknek.
- [12] Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszát.
- [13] A panaszos az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott határidőn belül terjesztette elő az indítványt.
- [14] Az indítvány az Abtv. 52. § (1b) bekezdésében támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli az Alaptörvényben biztosított jogok sérelmének lényegét és az Alaptörvény megsértett rendelkezéseit. Megjelöli továbbá a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri annak megsemmisítését, illetve részben tartalmaz indokolást is arra nézve, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseivel.
- [15] 3. Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok megsértették az ésszerű határidőn belül történő elbírálás követelményét, azonban ezt alkotmányjogilag értékelhető indokolással nem támasztotta alá. Arra is hivatkozott, hogy a Fővárosi Ítéltábla nem tekinthető független bíróságnak, azonban túl azon, hogy a másodfokú bíróság számára a Pp. által engedélyezett eljárási cselekményeket kifogásolta, azonban alkotmányjogilag értékelhető indokolást ezen sérelmével összefüggésben sem adott elő. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére alapított részében az Abtv. 27. § a) pontjának, valamint az 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglaltaknak nem felel meg.
- [16] 4. Az Abtv. 29. §-a az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további, alternatív jellegű tartalmi feltételeiként határozza meg, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-elleneséget tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. Az Alkotmánybíróság a formai követelményeknek megfelelő – az Alaptörvény II. cikkének sérelmét állító – indítványrész tekintetében, a befogadhatóság tartalmi követelményeit vizsgálva az alábbi következtetésre jutott.
- [17] Az indítványozó jelen ügyben az emberi méltóságának sérelmét abban látta megvalósulni, hogy az eljáró bíróságok nem állapították meg személyiségi jogainak sérelmét, miután az alperes bíróság több ízben nem tüntette fel a nevét egyes periratokon.
- [18] Az Alkotmánybíróság az 58/2001. (XII. 7.) AB határozatban (ABH 2001, 527.; a továbbiakban: Abh.) önálló alapjognak tekintette a névjogot, rögzítve, hogy mindenkinek joga van a saját nevéhez és annak viseléséhez. Az Abh. egyrészt korlátozhatatlan alapvető jogként definiálta, hogy a meglévő – állam által regisztrált – neve senkitől sem vehető el, illetve az állam az érintett beleegyezése nélkül senkinek a nevét nem változtathatja meg. Másrészt kimondta, hogy a névjog egyes részjogosítványai – így a névválasztáshoz, a névváltoztatáshoz, illetve a névmódosításhoz való jog – a szükségesség és arányosság tesztje alapján korlátozhatók.

- [19] Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény hatályba lépését követően a 27/2015. (VII. 21.) AB határozatban megerősítette az Abh. megállapításait. Ezeket a megállapításokat ezért az Alkotmánybíróság jelen ügy elbírálásakor is irányadónak tekintette, ugyanakkor megjegyzi, hogy az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésében biztosított magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jog sokkal konkrétabb kapcsolatban áll a saját névhez való joggal, ezáltal ilyen alapjogi sérelem esetén megfelelőbb és közvetlen hivatkozási alapot jelent az alkotmányjogi panaszt benyújtók számára.
- [20] Az Alkotmánybíróság gyakorlata az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszok elbírálásakor töretlen a tekintetben, hogy a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálja felül, ha azok az Alaptörvény megszabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz.
- [21] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint azonban az indítványozó által leírt sérelmek nem bírnak alkotmányjogi relevanciával. Az a bírósági gyakorlat, és ezt a gyakorlatot megjelenítő azon konkrét bírói döntések, amelyek nem minősítik személyiségi jogsérelemnek önmagában azon eljárását egy bíróságnak, miszerint pertársaság esetén a vonatkozó eljárási törvények előírásaitól eltérően nem tünteti fel minden iraton minden fél nevét, nem érintik az Alaptörvény által megszabott értelmezési tartományt.
- [22] Az Alkotmánybíróság ezért a jelen ügyben nem észlelt olyan értelmezési hibát, amely az emberi méltósághoz való alkotmányos joggal érdemi összefüggésben állna; az indítványnak ezen alaptörvényi rendelkezésre hivatkozó érvei nem támasztanak alá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, és nem vetnek fel az Abtv. 29. §-a szerinti alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem.
- [23] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján megállapította, hogy mivel az alkotmányjogi panasz nem felel meg részben az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *b)* és *e)* pontjában, részben pedig az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, annak befogadására nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2016. október 18.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Balsai István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Stumpf István s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
előadó alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/965/2016.

